Nr 140. ROK 1836. WTOREK 21 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10, miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Paulina Biskupa.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Broniwoy.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° R red. w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27" 2"' 1((	† 3°, 7	3"'. 37	Zachodni Wicher	Chmury	
20 12	2. 728	† 16, 0	3, 46	,, mocny	Pochmurno	
3	2; 735	† 16, 6	3, 48	Pł. Zachodni mocny	,,	Deszcz
9	2 880	† 13, 6	4. 28	,, słaby	,,	

Ogłaszając prenumeratę na następny kwartał, Redakcya GAZETY KRAKOWSKIEJ *uprasza Szanownych Abonentów o wczesne zapisywanie się; gdyż później zgłaszający się, nie będą mogli odebrać pierwszych numerów Gazety, albowiem Redakcya taką tylko ilość exemplarzy odbijać postanowiła, jaka po obliczeniu* najdalej do dnia 1 Lipca r. b. *Abonentów, okaże się być potrzebną. — Prenumerata kwartalna Złp.* 10, *miesięczna Złp.* 4.

— Królestwo Polskie. —

PRAWO MAŁŻENSKIE.

(Ciąg dalszy).

ODDZIAŁ CZWARTY. *O ustaniu i rozwiązaniu małżeństwa i ustaniu pożycia małżeńskiego.* Art. 60. Małżeństwo ustaje: 1) przez śmierć jednego z małżonków; 2) w skutek wyroku władzy duchownej stanowiącego nieważność; 3) małżeństwo niespełnione fizycznie, rozwiązuje się przez wstąpienie jednego z małżonków do zakonu, i wykonanie tamże ślubu czystości. Art. 61. Rozwiązanie małżeństwa w ostatnim z powyższych przypadków, wyrzeczonem być powinno przez zwierzchność duchowną, i wolno jest małżonkowi, który do zakonu nie wstąpił, nowe zawrzeć wiązki małżeńskie. Art. 62. Pożycie małżeńskie ustaje w skutek rozłączenia co do stołu i łoża. Rozłączenie co do stołu i łoża może być wyrzeczone przez zwierzchność duchowną, na żądanie jednego z małżonków: 1) z powodu cudzołóztwa; 2) z powodu ciężkich obelg doznanych od współmałżonka; 4) w razie, gdy jeden ze współmałżonków dopuszcza się zbrodni, lub występków, lub znagla drugiego do popełnienia onych. Art. 63. Nie służy małżonkowi pokrzywdzonemu skarga o rozłączenie co do stołu i łoża, z powodu cudzołóztwa, jeżeli sam dopuścił się tego przestępstwa, lub jeżeli przebaczył stronie winnej. Art. 64. Strona niewinna ma prawo żądać w powyższym przypadku, aby pożycie małżeńskie, które ustało z mocy wyroku, było następnie przywróconem. Art. 65. Mąż nie ma

prawa żądać rozłączenia co do stołu i łoża z powodu cudzołóztwa, jeżeli sam skłonił żonę do popełnienia tego przestępstwa, lub jeżeli gwałtem przymuszoną była do przełamania wiary małżeńskiej. Art. 66. Rozłączenie co do stołu i łoża, moża być żądane i w skutek wzajemnego zezwolenia, lecz tylko dla przyczyn godziwych. Art. 67. Rozłączenie co do stołu i łoża może być wyrzeczone przez zwierzchność duchowną na czas ograniczony, lub nieograniczony.

Oddział piąty. *O terminach do wstąpienia w nowe związki małżeńskie.* Art. 68. Zabrania się kobietom, które w poprzedniem zostawały małżeństwie, wchodzić w nowe związki małżeńskie, aż dopiero po upływie dziesięciu miesięcy, od dnia w którym poprzednie ustały ze śmiercią męża, lub uznane zostały za nieważne. Za wykroczenie przeciw temu zakazowi ulegną one karze pieniężnej, która to kara rozciągnioną będzie także na rodziców i opiekónów, pozwoleniem swém zawarcie małżeństwa upoważniających. Art. 69. Zabrania sią tak kobietom jako też mężczyznom, których małżeństwo uznano zostało za nieważne z powodu: *a*) niezdolności fizycznéj jednéj ze stron; *b*) pokrewieństwa w linii bocznéj w drugim stopniu kanonicznym i dalszych; *c*) powinowactwa w linii bocznéj we wszystkich zakazanych stopniach; *d*) pokrewieństwa duchownego; *e*) pokrewieństwa i powinowactwa cywilnego; *f*) przystojności publicznéj; zawierać za życia współmałżonka, nowego małżeństwa, aż po upłynieniu lat trzech, od dnia, w którym zapadł ostateczny wyrok, uznający nieważność poprzdedniego małżeństwa, w drugiéj lub trzeciéj instancyi. Zakaz powyższy nie ściąga się do osób, które po nieuważnieniu ich małżeństwa z powodu pokrewieństwa, lub powinowactwa wyżéj opisanego; tudzież przystojności publicznéj, otrzymawszy potrzebną od zwierzchności duchownéj dyspensę, zażądają na nowo się pobrać i ważne zawrzeć małżeństwo. (*D. c. n.*)

— *Z Wiédnia.* —

Ich król. wysokości xiążęta Orleański i Nemours jeździli d. 7 b. m. do Baden, z pożegnaniem do Jego C. K. Wysokości Arcyxięcia Karola.

Dnia 8 b. m. oglądali obaj królewicze różne zakłady wojskowe, i byli obecni na manewrze artyleryi konnéj, na tak zwanéj *Simmeringer Heide.* G. L.

— *Ze Lwowa.* —

Jest wieść, że temi dniami zdarzył się okropny wypadek, o jakim od dawna słychać w naszym kraju nie było. P. Romuald Szawłowski, dziedzic Narycza, Dublenka i t. d., starzec 80 letni, zamordowanym został w nocy z d. 3 na 4 b. m. Zabójcy zadali mu siekierą dwa cięcia w głowę i u ręki 4 palce odcięli. Ze sprzętów zabrano srebra i złoto; więcéj nic nie tknięto, albowiem tak chciał przypadek, że w chwili ich rabunku we wsi ścigano innego złodzieja i uderzono w dzwony, z czego wzniecony rozruch zmusił złoczyńców do ucieczki. W blizkości domu znaleziono w zbożu chłopca, który w służbie u Szawłowskiego zostawał, również zabitego.—Jak słychać, odkryto już ślady, które oddadzą złoczyńców w ręce zwierzchności. G. L.

— *Z Londynu* 8 *Czerwca.* —

Dowiadujemy się z Kantonu że rząd chiński wydał zakaz wzbraniający wszystkim cudzoziemcom wstępu od każdéj prowincyi, w celu nadzwyczajnych zysków. Przekraczający to nowe rozporządzenie mają być wypędzeni z portu. Zdaje się że książki zagraniczne są przyczyną tego zakazu. G. P. S.

— *Z Paryża* 6 *Czerwca.* —

Liczne pokolenia Arabów zebrawszy się w kilka tysięcy przed murami miast Oran i Bugia, usiłowały je zdobyć, ale wszędzie zostali odparci ze stratą w zabitych i rannych.

Cesarz marokański pokrywając swoje niechęci ku Francuzom przez tajemne a nawet i jawne wspieranie Abdel - Kadera, kazał wszystkich żydów, gubernatorów i innych urzędników swoich uwięzić za to, że dogadzając jego woli, dawali pomoc powyższemu

xięciu pokoleń arabskich. Zdaje się jednak, że rząd francuzki innéj będzie żądał satysfakcyi za naruszenie pokoju.

Jenerał Kordowa ma wrócić z Madrytu do wojska 10 b. m.; tymczasem zastępuje go jenerał Espartero.

Jenerał Bernelle został mianowany naczelnym dowódzcą w Nawarze; tém obrażony baron Mir, podał się do dymissyi.

Phare bajoński donosi, że pan Ardoin kazał zaliczyć całe 30 milionów realów na rzecz pana Isturiz, stósownie do układów jeszcze z panem Mendizabalem zawartych.

Commodore Parker z Rodney pisał list do jenerała Miny, donosząc mu, że ma polecenie od rządu angielskiego, wspierać sprawę krystynistów wszelkiemi sposobami, i dla tego czeka jego rozkazów. G. P. S.

— *Saarlouis* 28 *maja.* —

Dziś przybył tu w podróży swojéj z Paryża do Berlina, xiąże Elchingen, drugi syn równie sławnego jak nieszczęśliwego marszałka Neya. Zboczył on naumyślnie z drogi, aby odwiedzić rodzinne miasto swego ojca i zobaczyć domek w którym tenże piérwsze zoczył światło. Młody xiąże przypatrywał się długo temu domkowi i odrysował sobie tegoż niepozorną fasadę. Na tym domku, w którym teraz kowal mieszka, będzie przymocowana marmurowa tablica, z napisem: »*Ici est né le maréchal Ney.*« G. C. W

— *Z Madrytu* 29 *Maja.* —

Ministerium dało nowy dowód swéj determinacyi i stałości, to jest, dzisiejsza gazeta dworska ogłasza, że wszyscy ci urzędnicy, którzy będąc prokuradorami głosowali dnia 21 b. m. przeciwko ministrom, zostają oddaleni. Są między temi Alvaro, Cardero, i kilku innych mężów, których zdania były zawsze stanowczo przeciwne.

Giełda tutejsza zaczyna przecież otrząsać się z przestrachu, jakim nabawiona była przez oddalenie się pana Mendizabal. Najwięcej przyczyniły się do tego tchnące duchem pokoju doniesienia z prowincyi, jak niemniej wiadomość, że p. Augirre Solarte wejdzie do ministeryum, i że niektórzy znaczni kapitaliści zagraniczni przyrzekli pomoc swoją panu Isturiz.

Dopóki p. Auguilrre Solarto nie obejmie ministerstwa skarbu, powierzono tymczasowie zarząd tego wydziału panu Blanco dyrektorowi kassy umorzenia, w miejsce dotychczasowego zastępcy pana Egea. — Jak dalece widoczną jest niemoc przeciwników teraźniejszego gabinetu, mamy przekonanie w tém, że w żadnéj z miast prowincyonalnych jak np. w Maladze, Granadzie, Sewilli, Kordubie, Badajoz i Valadołed nic wskurać nie mogli; wszystkie poszły za przykładem Saragossy, to jest starają się utrzymać spokojność w kraju. G. C. W.

Królowa rejentka odbiera często adresy za teraźniejszemi ministrami, którzy, pomimo wszelkich przeszkód stawianych przez intrygantów i samolubów, postępują w duchu umiarkowania połączonego z energią i wytrwałością.

Stronnicy pana Mendizabala przystąpili po większéj części do systemu pana Isturiza, którego rządy uważać można za ciąg dalszy poprzednika z tą tylko różnicą, że pierwszy odkrył źrodła dochodów, a drugi z nich czerpie. G. P. S.

— *Stuttgart* 7 *Czerwca.* —

Izba deputowanych uchwaliła wczoraj podatek od psów; opłata roczna wynosi 22 zlr. Postanawiając to prawo, izba miała trzy korzyści na celu: 1) zaniechać chwytanie tych zwierząt przez oprawców, jako rzecz nieprzyzwoitą; 2) zmniéjszyć niebezpieczeństwo wynikające z zbytniego zagęszczenia się psów; a 3) zasilenie skarbu łatwym i słusznym środkiem; bo kto bez potrzeby może utrzymywać psa, będzie także w stanie opłacać powyższy podatek.

— *Mnichów* 7 *Czerwca.* —

Król Otto wyjedzie w tych dniach do Darmstadt, dla odwiedzenia swéj ukochanéj siostry. — Ciągle wracają z Grecyi niemieccy officerowie, jedni na urlop, drudzy z dymissyją; gdyż jak wiadomo, organizacya

wojska greckiego z samych krajowców złożonego, postępuje z pospiechem.

— *Augsburg* 5 *Czerwca.* —

P. Laprade, adwokat zegarmistrza Naiundorff, mieniącego się być Ludwikiem XVII, ogłosił w Gazecie powszechnéj, że wkrótce w Paryżu przed sądem dostatecznie udowodni, że jego klient jest istotnie synem nieszczęśliwego Ludwika XVI, wykazując nieautentyczność aktu zejścia. G. P. S.

— *Bern* 4 *Czerwca.* —

Kommissyja wróciła z gór Jura i zdała sprawę z swoich czynności, z których się pokazuje, że niesłusznie obwiniano katolików, jakoby oni byli najwinniejszymi sprawcami tamtéjszych niespokojności.

Po długoletnich daremnych szukaniach soli w górach szwajcarskich, w znacznéj głębokości odkryto obfite źródło słonéj wody, w któréj znajdują się czasem kawałki soli nierozpuszczonéj, co dowodzi, że przy głębszém kopaniu natrafią na sól kamienną. Niemcy i Francya są niezadowoleni z tego odkrycia; gdyż odtąd Szwajcaryja nie będzie się opłacać milionami rocznie wspomnionym krajom, niepotrzebując więcéj ich soli. G. P. S.

— *Z Rzymu* 16 *maja.* —

Proces Don Pedra Buonaparte, syna Lucyana, odbywa się z pośpiechem. O zabicie leśniczego, nie masz przeciwko niemu najmniejszych poszlaków. Największą winą jest opór przeciwko zbrojnéj sile; śmierć porucznika karabinierów, Gugiano Azeverdo, brata prolegata w Perugia, oraz zranienie wachmistrza Rinaldi i jednego jeszcze karabiniera. Brat uwięzionego, Don Antonio Buonaparte, któremu się udało schronić, nie jest jeszcze wyśledzony.

Przy kopaniu na polu pod Cerveteti, odkryli robotnicy starożytny grobowiec, a w nim trupa, naczynia i różne sprzęty z dawnych czasów. Z kształtu naczyń i napisów, wyśledzono z wielką pewnością, że nieboszczyk był kapłanem bogini Cybeli, jeszcze z czasu Etrusków. G. C. W.

— *Ateny* 2 *Maja.* —

Przeciwnicy rządu i spekulanci korzystając z nieobecności króla, podniecają dopiero pokonanych powstańców do nowych niespokojności. Niektórzy powracają z Turcyi do kąd się schronili, tworzą bandy i pustoszą. Jenerał Gordon dowódzca w Peloponezie nie może wszędzie ścigać tych lotrów, znajdujących łatwy przytulek w górzystych okolicach. Brak pieniędzy stawia rząd w niemożności zaradzenia potrzebom krajowym. Deficyt tegoroczny ma wynosić 6 milionów drachmów. G. P. S.

— *Ameryka południowa* 3 *Marca.* —

Wojna domowa w Peru została nareszcie ukończona. Dnia 7 lutego jenerał Santa Cruz pobił i wziął w niewolę jenerała Salaverry, który wraz z innymi 5ciu officerami dnia 18 lutego rozstrzelany został. G. P. S.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 20 *do dnia* 21 *Czerwca.*

Reddik August, Reddik Tekla, Maisler Józef, Lipiński Wincenty, Moszczyński Felix, Jankowski Michał, Wielogłowski Stanisław, Podgórski, z Polski; Potulicki Kasper hr., Potulicka Teresa, Hebrela Franc., z Pruss; Bopławski Walenty, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Jabłonowski Ludwik, do Galicyi; Szuwalski Adam, Chojnowski Antoni, Trzciński Jan, do Polski.

Doniesienia.